

Bruxelles, 29. svibnja 2019.
(OR. en)

8579/19

Međuinstitucijski predmet:
2018/0254(COD)

CODEC 954
POLMIL 44
COMPET 348
RECH 228
CFSP/PESC 293
CSDP/PSDC 178
COPS 125
EUMC 41
ECOFIN 422
IND 150
MI 379
EMPL 233
EDUC 209
CADREFIN 211
PE 207

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Europskog fonda za obranu – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 15. do 18. travnja 2019.)

I. UVOD

Izvjestitelj Zdzisław KRASNODEBSKI (ECR, PL) predstavio je u ime Odbora za industriju, istraživanje i energetiku izvješće o Prijedlogu uredbe. Izvješće je sadržavalo jedan amandman (amandman 31) na Prijedlog.

Osim toga, Zeleni/ESS podnijeli su 16 amandmana (amandmani 32 – 47), a GUE/NGL jedan amandman (amandman 48).

II. GLASOVANJE

Glasovanjem na plenarnoj sjednici 18. travnja 2019. usvojen je amandman 31 na Prijedlog uredbe.

Tako izmijenjeni Prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju koje se nalazi u zakonodavnoj rezoluciji Parlamenta iz Priloga ovom dokumentu¹.

Dijelovi priloženog teksta koji nisu istaknuti sivom bojom načelno odgovaraju, uz manja odstupanja, zajedničkom razumijevanju postignutom 19. veljače 2019. na posljednjem trijalogu u okviru osmog parlamentarnog saziva (2014. – 2019.). Ta se odstupanja trebaju ispraviti prije nego što Vijeće donese svoje stajalište, nakon što se postigne dogovor o cijelom tekstu.

¹ Verzija stajališta Parlamenta u zakonodavnoj rezoluciji označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmanâ na Prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

Europski fond za obranu *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 18. travnja 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu (COM(2018)0476 – C8-0268/2018 – 2018/0254(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2018)0476),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 173. stavak 3., članak 182. stavak 4., članak 183. i drugi stavak članka 188. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C8-0268/2018),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 12. prosinca 2018.¹,
 - uzimajući u obzir pismo svojeg predsjednika Konferenciji predsjednika odbora od 25. siječnja 2019. u kojem se iznosi pristup Parlamenta sektorskim programima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) nakon 2020.,
 - uzimajući u obzir pismo od 1. travnja 2019. koje je Vijeće uputilo Predsjedniku Europskog parlamenta u kojem se potvrđuje zajedničko razumijevanje postignuto između suzakonodavaca tijekom pregovora,
 - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i mišljenja Odbora za vanjske poslove, Odbora za proračune i Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (A8-0412/2018),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju²;
 2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
 3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

¹ SL C 110, 22.3.2019., str. 75.

² Ovo stajalište zamjenjuje amandmane usvojene na sjednici 12. prosinca 2018. (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0516).

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 18. travnja 2019. radi donošenja Uredbe (EU) 2019/... Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3., članak 182. stavak 4., članak 183. i članak 188. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

budući da:

(-1b) Geopolitički kontekst Unije dramatično se promijenio tijekom posljednjeg desetljeća. Stanje u regijama koje su europski susjedi nestabilno je i Unija se suočava sa složenim i zahtjevnim okruženjem u kojem se usporedno pojavljuju nove prijetnje, kao što su hibridni napadi i kibernetički napadi, i vraćaju uobičajeniji izazovi. U tom kontekstu i europski građani i njihovi politički čelnici smatraju da je potrebno zajednički učiniti više u području obrane.

(-1c) Obrambeni sektor karakteriziraju sve veći troškovi obrambene opreme i visoki troškovi istraživanja i razvoja koji ograničavaju pokretanje novih obrambenih programa te izravno

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 18. travnja 2019. Tekst koji nije dogovoren u okviru međuinstitucijskih pregovora istaknut je u sivoj boji.

utječu na konkurentnost i inovacijski kapacitet europske obrambene tehnološke i industrijske baze. S obzirom na tu eskalaciju troškova trebalo bi poduprijeti razvoj nove generacije velikih obrambenih sustava i novih obrambenih tehnologija na razini Unije kako bi se povećala suradnja između država članica u području ulaganja u obrambenu opremu.

- (1) U europskom akcijskom planu obrane, donesenom 30. studenoga 2016., Komisija se obvezala da će upotpunjavati, jačati i objedinjavati nastojanja država članica temeljena na suradnji u pogledu razvoja obrambenih tehnoloških i industrijskih sposobnosti kojima se može reagirati na sigurnosne izazove te poticati konkurentna i inovativna europska obrambena industrija *u cijeloj Uniji i šire, podupirući time i stvaranje integriranijeg obrambenog tržišta u Europi i potičući korištenje europskih obrambenih proizvoda na unutarnjem tržištu, što će dovesti do veće neovisnosti o izvorima izvan Europe.* Pritom je posebice predložila pokretanje Europskog fonda za obranu („Fond”) radi potpore ulaganjima u zajednička istraživanja i razvoj obrambenih proizvoda i tehnologija, čime će se poticati sinergije i veća troškovna učinkovitost, i poticanja država članica na zajedničku nabavu i održavanje vojne opreme. Ovaj bi Fond dopunjavao financijska sredstva na nacionalnoj razini koja se već koriste za tu namjenu te bi trebao poticati države članice na veću suradnju i ulaganja u području obrane. Iz Fonda bi se podupirala suradnja tijekom čitavog ciklusa razvoja obrambenih proizvoda i tehnologije.
- (2) Fond će pridonijeti uspostavi snažne, konkurentne i inovativne *europske obrambene tehnološke* i industrijske ■ baze te upotpunjavati inicijative Unije za razvoj integriranijeg europskog obrambenog tržišta, posebice dvije direktive¹, o nabavi i o transferima EU-a u obrambenom sektoru, koje su donesene 2009.
- (3) U skladu s integriranim pristupom te kako bi se pridonijelo povećanju konkurentnosti i inovacijskih kapaciteta obrambene industrije Unije, treba uspostaviti Europski fond za obranu. Cilj Fonda trebalo bi biti povećanje konkurentnosti, inovativnosti, učinkovitosti i *tehnološke* autonomije obrambene industrije Unije i na taj način pridonositi strateškoj

¹ Direktiva 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice, SL L 146, 10.6.2009., str. 1.; Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

autonomiji Unije podupiranjem prekogranične suradnje država članica te **suradnje između** poduzeća, istraživačkih centara, nacionalnih vlada, međunarodnih organizacija i sveučilišta **diljem Unije** u fazi istraživanja i u fazi razvoja obrambenih proizvoda i tehnologija. Radi razvoja inovativnijih rješenja te otvorenog unutarnjeg tržišta Fond bi trebao podupirati **i olakšavati proširenje prekogranične suradnje** malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u području obrane.

Nedostaci u pogledu zajedničkih obrambenih istraživanja i sposobnosti na razini Unije utvrđeni su u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike ■, prije svega u okviru plana za razvoj sposobnosti, **dok su u okviru sveobuhvatnog strateškog plana istraživanja utvrđeni i zajednički ciljevi istraživanja u području obrane**. Drugim postupcima Unije, kao što su Koordinirano godišnje preispitivanje u području obrane i ■ stalna strukturirana suradnja, poduprijet će se provedba relevantnih prioriteta utvrđivanjem i iskorištavanjem mogućnosti za pojačanu suradnju u cilju zadovoljavanja ambicija EU-a u pogledu sigurnosti i obrane. Prema potrebi, u obzir **bi se trebali** uzeti i regionalni i međunarodni prioriteti, uključujući one u kontekstu Organizacije sjevernoatlantskog ugovora, ako su u skladu s prioritetima Unije i ne sprečavaju nijednu državu članicu ili pridruženu zemlju da sudjeluje, istovremeno vodeći računa i o tome da bi trebalo izbjegavati nepotrebna udvostručavanja.

- (4) Faza istraživanja ključna je ■ jer uvjetuju kapacitete ■ i autonomiju europske industrije u razvijanju proizvoda te neovisnost država članica kao krajnjih korisnika u području obrane. Faza istraživanja, koja je povezana s razvojem obrambenih sposobnosti, može uključivati znatne rizike, posebno u vezi s niskim stupnjem razvijenosti i disruptivnosti tehnologija. Faza razvoja, koja **obično** slijedi nakon faze istraživanja ■, uključuje i znatne rizike i troškove koji sprečavaju daljnje iskorištavanje rezultata istraživanja i nepovoljno utječu na konkurentnost i inovativnost obrambene industrije Unije. **Stoga bi se Fondom trebala poticati povezanost između faze istraživanja i faze razvoja.**
- (5) Fond ne bi trebao podupirati osnovna istraživanja, koja bi trebalo podupirati u okviru drugih programa, s izuzetkom **temeljnih** istraživanja u području obrane na kojima bi se mogli temeljiti mogućnosti ili rješenja za prepoznate ili očekivane probleme.

- (6) Fondom bi se mogla podupirati djelovanja koja se odnose na nove proizvode i tehnologije i nadogradnju postojećih. ***Djelovanja s ciljem nadogradnje postojećih obrambenih proizvoda i tehnologija trebala bi biti prihvatljiva samo*** ako postojeće informacije potrebne za provedbu djelovanja ■ ne podliježu ***nikakvom*** ograničenju nepridruženih trećih zemalja ili subjekata iz nepridruženih trećih zemalja ***na način da se onemogućuje provedba tog djelovanja***. Pri podnošenju zahtjeva za dodjelu financijskih sredstava Unije, pravni subjekti trebali bi biti obvezni dostaviti relevantne informacije kako bi se utvrdilo nepostojanje ograničenja. Dodjela financijskih sredstava Unije ne bi trebala biti moguća u nedostatku takvih informacija.
- (6a) ***Fondom bi se trebala financijski podupirati djelovanja povoljna za razvoj disruptivnih obrambenih tehnologija. S obzirom na to da se disruptivne tehnologije mogu temeljiti na pojmovima ili idejama koji potječu od netradicionalnih dionika iz područja obrane, Fond bi trebao omogućiti dovoljnu fleksibilnost u savjetovanju s dionicima i u pogledu provedbe takvih djelovanja.***
- (7) Kako bi se osiguralo da se pri provedbi ove Uredbe poštuju međunarodne obveze Unije i njezinih država članica, djelovanja u vezi s proizvodima ili tehnologijama čiji su uporaba, razvoj ili proizvodnja zabranjeni međunarodnim pravom ne bi trebala dobivati ***financijsku potporu*** Fonda. U tom pogledu prihvatljivost djelovanja povezanih s novim obrambenim proizvodima ili tehnologijama ■ također bi trebala podlijeći kretanjima u međunarodnom pravu. ***Djelovanja u svrhu razvoja smrtonosnog autonomnog oružja bez mogućnosti značajne ljudske kontrole nad odlukama o odabiru i korištenju u napadima na ljude također ne bi smjela biti prihvatljiva za financijsku potporu Fonda, ne dovodeći u pitanje mogućnost dodjele financijskih sredstava za djelovanja za razvoj sustava ranog upozoravanja i protumjera u obrambene svrhe.***
- (8) Teškoće u postizanju dogovora o konsolidiranim zahtjevima u pogledu obrambenih sposobnosti i zajedničkih tehničkih specifikacija ili standarda ometaju prekograničnu suradnju među državama članicama te među pravnim subjektima iz različitih država članica. Posljedica nedostatka takvih zahtjeva, specifikacija i standarda sve su veća rascjepkanost obrambenog sektora i tehnička složenost, kašnjenja i povećani troškovi, ***nepotrebno udvostručavanje***, kao i smanjena interoperabilnost. Sporazum o zajedničkim tehničkim specifikacijama trebao bi biti preduvjet za djelovanja koja uključuju višu razinu tehnološke spremnosti. Aktivnosti ■ koje vode do utvrđivanja zajedničkih zahtjeva u pogledu

obrambenih sposobnosti ■, kao i **aktivnosti** usmjerene na potporu razvoju zajedničke definicije tehničkih specifikacija ili standarda trebale bi također biti prihvatljive za potporu Fonda, **osobito ako se njima potiče interoperabilnost**.

- (9) Budući da je cilj Fonda podupiranje konkurentnosti, **učinkovitosti** i inovativnosti obrambene industrije Unije jačanjem i upotpunjavanjem aktivnosti temeljenih na suradnji povezanih s istraživanjem i tehnologijom u području obrane te umanjivanjem rizika u fazi razvoja projekata suradnje, djelovanja koja se odnose na istraživanja i razvoj obrambenih proizvoda ili tehnologije trebala bi biti prihvatljiva za financiranje. Prihvatljiva će biti i nadogradnja postojećih obrambenih proizvoda i tehnologija, uključujući njihovu interoperabilnost.
- (10) S obzirom na to da je poseban cilj Fonda jačanje suradnje među pravnim subjektima i državama članicama diljem Europe, djelovanje bi trebalo biti prihvatljivo za dodjelu financijskih sredstava ■ ako u njegovoj provedbi surađuju **unutar konzorcija** barem tri pravna subjekta s poslovnim nastanom u barem tri različite države članice ■ ili pridružene zemlje. Najmanje tri od tih prihvatljivih ■ subjekata s poslovnim nastanom u barem dvije različite države članice ■ ili pridružene zemlje ne smiju biti pod ■ kontrolom, izravnom ili neizravnom, istog subjekta ili se međusobno kontrolirati. ***U tom kontekstu „kontrolu” bi trebalo shvatiti kao sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na pravni subjekt izravno ili neizravno preko jednog ili više posredničkih pravnih subjekata. Uzimajući u obzir specifičnosti disruptivnih tehnologija u području obrane i studija, te bi aktivnosti mogao provoditi jedan pravni subjekt.*** Kako bi se pojačala suradnja među državama članicama, Fond može podupirati **i** zajedničku pretkomercijalnu nabavu.
- (11) U skladu s [referenca će se na odgovarajući način ažurirati u skladu s novom odlukom o prekomorskim zemljama i područjima: člankom 94. Odluke Vijeća 2013/755/EU¹] subjekti s poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima (PZP-ovi) **trebali bi ispunjavati** uvjete za dodjelu financijskih sredstava, podložno pravilima i ciljevima Fonda i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani.

¹ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji (Odluka o prekomorskom pridruživanju) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

- (12) Budući da je Fond usmjeren na jačanje konkurentnosti i učinkovitosti obrambene industrije Unije, za potporu bi u načelu trebali biti prihvatljivi samo subjekti s poslovnim nastanom u Uniji ili u pridruženim zemljama koji nisu pod kontrolom nepridruženih trećih zemalja ili subjekata iz nepridruženih trećih zemalja. ***U tom kontekstu „kontrolu” bi trebalo shvatiti kao sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na pravni subjekt izravno ili neizravno preko jednog ili više posredničkih pravnih subjekata.*** Osim toga, kako bi se osigurala zaštita ključnih sigurnosnih i obrambenih interesa Unije i njezinih država članica, infrastruktura, postrojenja, imovina i sredstva koje primatelji i njihovi podugovaratelji upotrebljavaju u djelovanjima koja ***dobivaju financijsku potporu*** Fonda ne bi se trebali nalaziti na državnom području nepridruženih trećih zemalja, ***a njihove izvršne upravljačke strukture trebale bi imati poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji.*** ***U skladu s tim subjekt koji ima poslovni nastan u nepridruženoj trećoj zemlji ili subjekt koji ima poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji, ali koji ima izvršne upravljačke strukture u nepridruženoj trećoj zemlji nije prihvatljiv kao primatelj ili podugovaratelj uključen u djelovanje. Kako bi se zaštitili bitni sigurnosni i obrambeni interesi Unije i njezinih država članica, ti bi se uvjeti prihvatljivosti trebali primjenjivati i na financijska sredstva koja se dodjeljuju u okviru javne nabave, odstupajući od članka 176. Financijske uredbe.***
- (13) U određenim okolnostima trebalo bi biti moguće odstupiti od načela da primatelji i njihovi podugovaratelji ***uključeni u djelovanje koje dobiva financijsku potporu Fonda ne podliježu*** kontroli nepridruženih trećih zemalja ili subjekata iz nepridruženih trećih zemalja. ***U tom kontekstu pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji ili u pridruženoj zemlji*** koji su pod kontrolom nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje ***trebali bi*** biti prihvatljivi ***kao primatelji ili podugovaratelji uključeni u djelovanje ako su ispunjeni*** strogi uvjeti koji se odnose na sigurnosne i obrambene interese Unije i njezinih država članica. Sudjelovanje takvih ***pravnih*** subjekata ne bi trebalo biti u suprotnosti s ciljevima Fonda. Podnositelji zahtjeva trebali bi dostaviti sve relevantne informacije o infrastrukturi, postrojenjima, imovini i sredstvima koji se upotrebljavaju u djelovanju. ***U tom pogledu također bi trebalo uzeti u obzir razloge za zabrinutost država članica u pogledu sigurnosti opskrbe.***
- (13-a) ***U okviru mjera ograničavanja EU-a donesenih na temelju članka 29. UFEU-a i članka 215. stavka 2. UFEU-a, imenovanim pravnim osobama, subjektima ili tijelima ili za njihovu korist ne smiju se staviti na raspolaganje nikakva financijska ili ekonomska sredstva, izravno ili neizravno. Stoga takvi imenovani subjekti i subjekti koji su u***

njihovu vlasništvu ili pod njihovom kontrolom ne mogu primati financijsku potporu Fonda.

- (13a) *Financijska sredstva Unije trebalo bi dodjeljivati na temelju natjecateljskih poziva na podnošenje prijedloga objavljenih u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća („Financijska uredba”)¹. No u određenim opravdanim i iznimnim okolnostima, financijska sredstva Unije mogu se dodijeliti i u skladu s člankom 195. točkom (e) Financijske uredbe. Budući da dodjela financijskih sredstava u skladu s člankom 195. točkom (e) Financijske uredbe predstavlja odstupanje od općeg pravila raspisivanja natjecateljskih poziva na podnošenje prijedloga, te bi iznimne okolnosti trebalo strogo tumačiti. U tom kontekstu, da bi se bespovratna sredstva dodijelila bez poziva na podnošenje prijedloga, Komisija bi uz pomoć odbora država članica („Odbor”) trebala procijeniti u kojoj mjeri predloženo djelovanje odgovara ciljevima Fonda u odnosu na prekograničnu industrijsku suradnju i tržišno natjecanje u cijelom lancu opskrbe.*
- (14) Ako konzorcij želi sudjelovati u prihvatljivom djelovanju, a financijska je pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava, konzorcij bi trebao imenovati jednog od svojih članova kao koordinatora koji će biti glavna točka za kontakt.
- (15) Ako djelovanjem koje se **financijski** podupire iz Fonda upravlja voditelj projekta kojeg su imenovale države članice ili pridružene zemlje, Komisija bi *se* prije izvršenja plaćanja primateljima trebala **savjetovati** s voditeljem projekta kako bi voditelj projekta mogao osigurati da primatelji poštuju rokove. ■ Voditelj projekta **trebao bi** Komisiji dostaviti ■ primjedbe o napretku djelovanja kako bi Komisija mogla potvrditi jesu li uvjeti za isplatu ispunjeni.
- (15a) *Komisija bi trebala provoditi Fond pod izravnim upravljanjem kako bi maksimalno povećala djelotvornost i učinkovitost ostvarenih rezultata te osigurala potpunu usklađenost s drugim inicijativama Unije. Stoga bi Komisija trebala i dalje biti odgovorna za postupke odabira i dodjele, uključujući u pogledu procjena etičnosti. Međutim, u*

¹ *Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.*

opravdanim slučajevima Komisija može određene provedbene zadaće za posebna djelovanja koja Fond financijski podupire povjeriti tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) Financijske uredbe. To bi npr. mogao biti slučaj kada voditelja projekta imenuju države članice koje sufinanciraju određeno djelovanje pod uvjetom da su ispunjene obveze iz Financijske uredbe. Povjeravanjem takvih zadaća doprinijelo bi se pojednostavnjenju upravljanja sufinanciranim djelovanjima te bi se osigurala nesmetana koordinacija sporazuma o financiranju s ugovorom sklopljenim između konzorcija i voditelja projekta kojeg su imenovalе države članice koje sufinanciraju djelovanje.

- (16) Kako bi se osiguralo da su financirana djelovanja financijski održiva, *podnositelji zahtjeva* trebaju dokazati da su troškovi djelovanja za koja se ne dobivaju financijska sredstva Unije podmireni drugim sredstvima financiranja.
- (17) Državama članicama bi za zajednički razvoj i stjecanje obrambenih sposobnosti *na* raspolaganju trebale biti različite vrste financijskih mehanizama. ■ Komisija *bi mogla* osigurati različite vrste mehanizama koje *bi* države članice *mogle dobrovoljno* koristiti za rješavanje financijskog aspekta izazova povezanih sa razvojem temeljenim na suradnji i nabavom. Upotreba takvih financijskih mehanizama mogla bi dodatno potaknuti pokretanje obrambenih projekata temeljenih na suradnji *i prekograničnih obrambenih projekata* i povećati učinkovitost izdvajanja za obranu, uključujući za projekte koji se podupiru *iz* ■ Fonda.
- (18) S obzirom na specifičnosti obrambene industrije, kod koje potražnja dolazi gotovo isključivo od država članica i pridruženih zemalja, koje ujedno kontroliraju cjelokupnu nabavu obrambenih proizvoda i tehnologija, uključujući i izvoz, funkcioniranje obrambenog sektora je jedinstveno i ne slijedi konvencionalna pravila i poslovne modele po kojima funkcioniraju tradicionalnija tržišta. Industrija stoga ne može provoditi velike projekte *istraživanja i razvoja* u području obrane financirane vlastitim sredstvima pa države članice i pridružene zemlje *često* u cijelosti financiraju troškove istraživanja i razvoja. Kako bi se postigli ciljevi Fonda, osobito u pogledu poticanja suradnje među *pravnim subjektima* iz različitih država članica i pridruženih zemalja, te uzimajući u obzir specifičnosti obrambenog sektora, prihvatljive troškove trebalo bi pokriti do cjelokupnog iznosa za djelovanja koja se provode prije faze razvoja prototipova.

- (19) Faza prototipa ključna je faza u kojoj države članice ili pridružene zemlje obično odlučuju o svojem konsolidiranom ulaganju te započinju proces nabave budućih obrambenih proizvoda i tehnologija. Zbog toga se u toj konkretnoj fazi države članice i pridružene zemlje dogovaraju o potrebnim obvezama, uključujući podjelu troškova i vlasništvo nad projektom. Kako bi se osigurala vjerodostojnost njihovih obveza, financijska pomoć Unije u okviru Fonda obično ne bi trebala biti veća od 20 % prihvatljivih troškova.
- (20) Za djelovanja izvan faze prototipa trebalo bi predvidjeti do 80 % financijskih sredstava. Ta djelovanja koja su bliže finalizaciji proizvoda i tehnologije još uvijek mogu uključivati znatne troškove.
- (21) Dionici u obrambenom sektoru suočavaju se s posebnim neizravnim troškovima, kao što su troškovi za sigurnost. Osim toga, dionici rade na specifičnom tržištu na kojem – bez potražnje kupaca – ne mogu pokrivati troškove *istraživanja i razvoja* kao u civilnom sektoru. Stoga je opravdano dopustiti paušalnu stopu od 25 % kao i mogućnost da se ■ naplaćuju neizravni troškovi koji su izračunati u skladu s uobičajenim računovodstvenim praksama *primatelja*, ako njihova nacionalna tijela prihvaćaju te prakse *za usporedive aktivnosti u području obrane* te ako su te prakse priopćene Komisiji. ■
- (21a) *Djelovanjima u kojima sudjeluju prekogranični MSP-ovi i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije podupire se otvaranje lanaca opskrbe i doprinosi ciljevima Fonda. Stoga bi takva djelovanja trebala biti prihvatljiva za povećanu stopu financijskih sredstava od koje bi koristi imali svi subjekti koji sudjeluju.*
- (22) Kako bi se osiguralo da će financirana djelovanja pridonijeti konkurentnosti i učinkovitosti europske obrambene industrije, važno je da ■ postoji namjera država članica o zajedničkoj nabavi konačnog proizvoda ili upotrebi predmetne tehnologije, osobito u okviru prekogranične nabave kojom države članice zajedno organiziraju postupke nabave posebice uz određivanje središnjeg tijela za nabavu.
- (22a) *Kako bi se osiguralo da doprinose konkurentnosti i učinkovitosti europske obrambene industrije, djelovanja koja primaju financijsku potporu Fonda trebala bi biti usmjerena na tržište, utemeljena na potražnji te srednjoročno i dugoročno komercijalno održiva. Kad je riječ o kriterijima prihvatljivosti za razvojna djelovanja stoga bi u obzir trebalo uzeti činjenicu da države članice namjeravaju, između ostalog i kroz memorandum o razumijevanju ili pismo namjere, koordinirano nabaviti konačan obrambeni proizvod ili*

upotrebljavati tehnologiju. U okviru kriterija za dodjelu za razvojne aktivnosti trebalo bi uzeti u obzir i činjenicu da se države članice politički ili pravno obvezuju da će zajednički upotrebljavati, posjedovati ili održavati konačni obrambeni proizvod ili tehnologiju.

- (23) Promicanje inovacija i tehnološkog razvoja obrambene industrije Unije trebalo bi se odvijati u skladu sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije. Stoga bi doprinos *djelovanja* tim interesima i prioritetima u pogledu istraživanja i sposobnosti u području obrane koje su zajednički dogovorile države članice trebao biti kriterij za dodjelu. ■
- (24) Prihvatljivim djelovanjima razvijenima u kontekstu stalne strukturirane suradnje ■ u institucionalnom okviru Unije trebalo bi osigurati pojačanu kontinuiranu suradnju pravnih subjekata iz različitih država članica i tako izravno doprinijeti ciljevima Fonda. Odabrani projekti te vrste stoga bi trebali imati pravo na povećanu stopu financijskih sredstava.
- (25) Komisija će uzeti u obzir druge aktivnosti koje se financiraju u skladu s okvirnim programom Obzor Europa kako bi se izbjegla nepotrebna udvostručavanja i osigurali međusobni utjecaji *i sinergije* između civilnih i obrambenih istraživanja.
- (26) Kibersigurnost i kiberobrana postaju sve veći izazovi, stoga su Komisija i visoki predstavnica *Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku* prepoznale potrebu za uspostavljanjem sinergija između djelovanja u području kiberobrane unutar područja primjene Fonda i inicijativa Unije u području kibersigurnosti, kao što su one najavljene u Zajedničkoj komunikaciji o kibersigurnosti. Sinergije između civilne i obrambene dimenzije kibersigurnosti osobito treba tražiti budući centar za kompetencije u području kibersigurnosti, industrije, tehnologije i istraživanja. On bi mogao aktivno podupirati države članice i druge relevantne dionike pružanjem savjeta i stručnog znanja te olakšavanjem suradnje u vezi s projektima i djelovanjima te na zahtjev država članica u svojstvu voditelja projekta u vezi s ■ Fondom.
- (27) Integrirani pristup trebalo bi osigurati objedinjavanjem aktivnosti obuhvaćenih Pripremnim djelovanjem za istraživanja u području obrane („*PADR*”) koje je Komisija pokrenula u smislu članka 58. stavka 2. točke (b) *Financijske* uredbe i Europskim programom industrijskog razvoja u području obrane („*EDIDP*”) uspostavljenim Uredbom (EU)

2018/1092 Europskog parlamenta i Vijeća¹, kako bi se uskladili uvjeti za sudjelovanje, osmislio usklađeni niz instrumenata i povećao učinak inovacija i suradnje te gospodarski učinak uz izbjegavanje nepotrebnog udvostručavanja i rascjepkanosti. Uz takav integrirani pristup Fond bi doprinio i boljoj iskorištenosti rezultata istraživanja u području obrane premošćivanjem jaza između *faza* istraživanja i razvoja uzimajući u obzir specifičnosti obrambenog sektora te promicanjem svih oblika inovacija, uključujući disruptivne inovacije

■ . Mogu se očekivati i pozitivni učinci prelijevanja u civilnom sektoru, ako je primjenjivo.

- (28) *U pogledu specifičnosti djelovanja prema potrebi* bi financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima u okviru **■** programa InvestEU *trebalo* obuhvatiti i ciljeve **■** Fonda.
- (29) Financijska potpora trebala bi se upotrebljavati za uklanjanje tržišnih nedostataka ili rješavanje neoptimalnih ulagačkih situacija, na proporcionalan način, a djelovanjima se ne bi smjelo udvostručiti ni istisnuti privatno financiranje niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Djelovanjima bi se trebala ostvarivati jasna **■** dodana vrijednost *za Uniju*.
- (30) Vrste financiranja i načini provedbe **Fonda** trebali bi se odabrati na temelju toga koliko je njima moguće postići konkretne ciljeve djelovanja i ostvariti rezultate uzimajući u obzir posebice troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik nepoštovanja. To bi trebalo uključivati razmatranje upotrebe paušalnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova, kao i financiranja koje nije povezano s troškovima, kako je navedeno u članku **■** 125. stavku 1. **■** Financijske uredbe.
- (31) Komisija bi trebala uspostaviti godišnje **■** programe rada u skladu s ciljevima Fonda *i uzimajući u obzir početne pouke izvučene iz Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i Pripremno djelovanja za istraživanja u području obrane*. Komisiji bi u uspostavi *programa* rada trebao pomagati Odbor. *Komisija bi trebala nastojati pronaći rješenja koja imaju najširu moguću potporu u Odboru. U tom kontekstu Odbor bi se mogao sastajati u sastavu nacionalnih stručnjaka za obranu i sigurnost koji će Komisiji pružati konkretnu pomoć, između ostalog savjetima o zaštiti klasificiranih podataka u okviru djelovanja. Države članice imenuju svoje predstavnike u tom Odboru. Članovi*

¹ *Uredba (EU) 2018/1092 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o uspostavi Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane radi potpore konkurentnosti i inovacijskoj sposobnosti obrambene industrije Unije (SL L 200, 7.8.2018., str. 30.).*

Odbora trebali bi imati priliku da na vrijeme i stvarno pregledaju nacрте provedbenih akata i izraze svoje mišljenje.

- (31a) Kategorije programâ rada trebale bi sadržavati funkcionalne zahtjeve kako bi se industriji pojasnilo koje se funkcije i zadaće moraju provoditi s pomoću sposobnosti koje će se razviti. Takvi zahtjevi trebali bi jasno navesti očekivanu učinkovitost, ali ne bi smjeli biti usmjereni na konkretna rješenja ili konkretne subjekte i ne bi smjeli sprečavati tržišno natjecanje na razini poziva na podnošenje prijedloga.*
- (31b) Tijekom pripreme programâ rada Komisija bi odgovarajućim savjetovanjima s Odborom trebala osigurati i da se predloženim istraživačkim ili razvojnim djelovanjima izbjegava nepotrebno udvostručavanje. Komisija u tom kontekstu može provoditi preliminarnu ocjenu mogućih slučajeva udvostručavanja s postojećim sposobnostima ili već financiranim istraživačkim ili razvojnim projektima u Uniji.*
- (31bb) Komisija bi trebala osigurati usklađenost programa rada tijekom industrijskog ciklusa obrambenih proizvoda i tehnologija.*
- (31bc) U okviru programa rada također bi trebalo osigurati da se uvjerljiv dio ukupnog proračuna dodjeljuje djelovanjima kojima se omogućuje prekogranično sudjelovanje MSP-ova.*
- (31c) Kako bi se iskoristilo njezino stručno znanje u sektoru obrane, Europskoj obrambenoj agenciji dodijelit će se status promatrača u Odboru. S obzirom na specifičnosti obrambenog sektora, Odboru bi trebala pomagati i Europska služba za vanjsko djelovanje.*
- (32) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebale biti dodijeljene provedbene ovlasti u pogledu donošenja programa rada te za dodjelu financijskih sredstava odabranim razvojnim djelovanjima. Pri provedbi razvojnih djelovanja osobito bi trebalo voditi računa o specifičnostima obrambenog sektora, što se prvenstveno odnosi na odgovornost država članica i/ili pridruženih zemalja za proces planiranja i nabave. Te bi*

provedbene ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

(32a) *Nakon što se prijedlozi ocijene uz pomoć neovisnih stručnjaka, čije bi sigurnosne podatke trebale potvrditi relevantne države članice, Komisija bi trebala odabrati djelovanja koja će se financijski podupirati iz Fonda. Komisija bi trebala uspostaviti bazu neovisnih stručnjaka. Baza ne bi smjela biti javno dostupna. Neovisni stručnjaci trebali bi se imenovati na temelju vještina, iskustva i znanja, uzimajući u obzir zadaće koje će im se dodjeljivati. Pri imenovanju neovisnih stručnjaka Komisija bi u najvećoj mogućoj mjeri trebala poduzimati odgovarajuće mjere kako bi se osigurao uravnotežen sastav skupina stručnjaka i panela za ocjenjivanje u smislu različitih vještina, iskustva, znanja, zemljopisne raspoređenosti i roda, uzimajući u obzir situaciju u području djelovanja. Također bi trebalo osigurati odgovarajuću rotaciju stručnjaka i odgovarajuću ravnotežu između privatnog i javnog sektora. Države članice trebale bi biti obaviještene o rezultatima ocjenjivanja i popisu s rangiranim odabranim djelovanjima, kao i o napretku financiranih djelovanja. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti za donošenje i provedbu programa rada i za donošenje odluka o dodjeli trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.*

(32b) *Neovisni stručnjaci ne bi smjeli provoditi ocjenjivanje, pružati savjete ni pomoć u vezi s predmetima u pogledu kojih su u sukobu interesa, posebno u odnosu na svoj trenutačni položaj. Osobito ne bi smjeli biti u položaju da mogu upotrijebiti primljene podatke na štetu konzorcija koji ocjenjuju.*

(32bb) **■** *Kada se predlažu novi obrambeni proizvodi ili tehnologije ili nadogradnja postojećih, podnositelji zahtjeva trebali bi se obvezati na poštovanje etičkih načela, kao što su ona koja se odnose na dobrobit čovjeka i zaštitu ljudskog genoma, a koja se odražavaju i u relevantnom nacionalnom pravu, pravu Unije i međunarodnom pravu, uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima i Europsku konvenciju o ljudskim pravima i, prema potrebi, njezine protokole. Komisija treba osigurati da se prijedlozi sustavno*

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

analiziraju kako bi se utvrdila djelovanja koja uključuju ozbiljna etička pitanja i zatim ih proslijediti na procjenu etičnosti.

- (33) Kako bi se poduprlo otvoreno unutarnje tržište, trebalo bi poticati sudjelovanje prekograničnih MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije bilo kao članova konzorcija, ■ bilo kao podugovaratelja ***bilo kao subjekata u opskrbnom lancu.*** ■
- (34) Komisija bi trebala nastojati održavati dijalog s ■ državama članicama i industrijom kako bi osigurala uspješnost Fonda. ***U tom bi pogledu trebalo uključiti i Europski parlament kao suzakonodavca i ključnog dionika.***
- (35) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za Europski fond za obranu, koja čini primarni referentni iznos u smislu [novog međuinstitucijskog sporazuma] između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju¹, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka. ***Komisija bi trebala osigurati da administrativni postupci budu što jednostavniji i da stvaraju minimalne dodatne troškove.***
- (36) Ako nije navedeno drukčije, Financijska uredba primjenjuje se na Fond. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim i pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, javnoj nabavi, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.
- (37) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (***UFEU***). Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se posebno određuje postupak utvrđivanja i izvršenja proračuna putem bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada i neizravnog izvršenja te se osiguravaju provjere odgovornosti financijskih aktera. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama jer je poštovanje vladavine prava bitan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i djelotvornu dodjelu financijskih sredstava EU-a.

¹ Upućivanje treba ažurirati: SL C 373, 20.12.2013., str. 1. Sporazum je dostupan na: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

- (38) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95², Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96³ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939⁴, financijski interesi Unije trebaju se štititi razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti, *npr.* prijevara, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96, Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, Ured europskog javnog tužitelja („*EPPO*“) može provoditi istrage i progon za kaznena djela *protiv* financijskih interesa Unije, kako je predviđeno Direktivom (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća⁵. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u, EPPO-u *u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939* i Europskom revizorskom sudu nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava.
- (39) Treće zemlje koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) mogu sudjelovati u programima Unije u okviru suradnje uspostavljene u skladu sa Sporazumom o EGP-u čime se osigurava provedba programā na temelju odluke prema tom sporazumu. U Uredbu bi trebalo uvrstiti posebnu odredbu kojom bi se jamčila potrebna prava i pristup odgovornom

¹ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

² Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

³ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁴ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („*EPPO*“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁵ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

ovlaštenom službeniku, Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) kao i Europskom revizorskom sudu da na sveobuhvatan način izvršavaju svoje nadležnosti.

- (40) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. postoji potreba za evaluacijom ove Uredbe na temelju informacija prikupljenih putem posebnih zahtjeva za praćenje izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativna opterećenja, osobito za države članice. Ti zahtjevi, prema potrebi, mogu uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka Uredbe u praksi. Komisija bi trebala provesti privremenu evaluaciju najkasnije četiri godine nakon početka provedbe Fonda, *među ostalim s ciljem podnošenja prijedloga svih odgovarajućih izmjena svih prikladnih izmjena postojeće Uredbe*, i završnu evaluaciju na kraju provedbenog razdoblja Fonda, ispitujući financijske aktivnosti u smislu rezultata financijske provedbe te, u mjeri u kojoj je to moguće u tom trenutku, rezultate i učinke. *U tom kontekstu završnim izvješćem o evaluaciji trebalo bi se pomoći i u utvrđivanju područja u kojima Unija ovisi o trećim zemljama za razvoj obrambenih proizvoda i tehnologija.* U tom bi završnom izvješću trebalo analizirati i prekogranično sudjelovanje MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u projektima *koji se financijski podupiru iz Fonda* te sudjelovanje MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u globalnom lancu vrijednosti, *kao i doprinos Fonda uklanjanju nedostataka utvrđenih u planu za razvoj sposobnosti i ono bi trebalo sadržavati informacije o podrijetlu primateljâ, broju država članica i pridruženih zemalja uključenih u pojedina djelovanja te o raspodjeli nastalih prava intelektualnog vlasništva.* Komisija također može predložiti izmjene ove Uredbe kako bi se reagiralo na mogući razvoj događaja tijekom provedbe Fonda.

- (40a) *Komisija bi trebala redovito pratiti provedbu Fonda i svake godine podnijeti izvješće o postignutom napretku, uključujući o tome kako se pouke utvrđene i izvučene iz Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i Pripremnog djelovanja za istraživanja u području obrane uzimaju u obzir pri provedbi Fonda. U tu svrhu Komisija bi trebala uspostaviti potrebne mehanizme praćenja. To bi se izvješće trebalo predstaviti Europskom parlamentu i Vijeću te ne bi smjelo sadržavati osjetljive podatke.*

- (41) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, Fond [] će pridonijeti uključivanju klimatske politike u politike Unije i postizanju općeg cilja da se 25 % rashoda proračuna EU-a namijeni klimatskim ciljevima. Relevantna djelovanja utvrdit će se tijekom pripreme i provedbe Fonda te će se ponovno procijeniti u kontekstu njegove evaluacije sredinom provedbenog razdoblja.
- (42) Budući da Fond podupire samo faze istraživanja i razvoja obrambenih proizvoda i tehnologija, Unija u načelu ne bi imala prava vlasništva ili prava intelektualnog vlasništva nad proizvodima i tehnologijama koji su rezultat financiranih djelovanja, osim ako se potpora Unije pruža u okviru *javne* nabave. Međutim, u pogledu istraživanja, zainteresirane države članice i pridružene zemlje trebale bi imati mogućnost da se koriste rezultatima financiranih djelovanja *kako bi sudjelovale* u daljnjim zajedničkim razvojnim djelovanjima [] .
- (43) Financijska potpora Unije ne bi trebala utjecati na prijenos obrambenih proizvoda unutar Unije u skladu s Direktivom 2009/43/EZ Europskog parlamenta i [] Vijeća¹, kao ni na izvoz proizvoda, opreme ili tehnologije. *Izvoz vojne opreme i tehnologija iz država članica uređen je Zajedničkim stajalištem 944/2008/ZVSP.*
- (44) Upotreba osjetljivih postojećih podataka, *uključujući podatke, znanje i iskustvo ili informacije nastale prije ili izvan primjene Fonda*, ili pristup neovlaštenih osoba [] rezultatima nastalima *u vezi s djelovanjima koji se financijski podupiru iz Fonda* mogu imati negativan učinak na interese Unije ili jedne ili više država članica. *Stoga* bi postupanje s *osjetljivim* podacima trebalo biti uređeno [] relevantnim pravom Unije *i nacionalnim pravom* [] .
- (44a) *Kako bi se zajamčila potrebna razina sigurnosti klasificiranih podataka, pri potpisivanju klasificiranih sporazuma o dodjeli financijske sredstava i sporazuma o financiranju trebalo bi poštovati minimalne standarde industrijske sigurnosti. U tu svrhu i u skladu s Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/444, Komisija treba dostaviti sigurnosne upute za*

¹ Direktiva 2009/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o pojednostavnjivanju uvjeta za transfer obrambenih proizvoda unutar Zajednice (SL L 146 10.6.2009., str. 1.).

program, kao i vodič za stupnjeve tajnosti, kao smjernice stručnjacima koje su imenovale države članice.

- (45) Kako bi se omogućila izmjena ili dopuna pokazatelja slijeda učinka, Komisiji bi, prema potrebi, trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (46) Komisija bi trebala upravljati Fondom uz dužno poštovanje zahtjeva povjerljivosti i sigurnosti, osobito klasificiranih podataka i osjetljivih podataka,

■ DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

PRIMJENJIVE NA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom osniva se Europski fond za obranu (dalje u tekstu „Fond”) **u skladu s odredbama članka 1. stavka 3. točke (b) Uredbe .../.../EU [Obzor – 2018/0224(COD)]**.

Njome se određuju ciljevi Fonda, proračun za razdoblje 2021. – 2027., oblici dodjele financijskih sredstava Unije i pravila za dodjelu tih sredstava.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (0) „podnositelj zahtjeva” znači pravni subjekt koji podnosi zahtjev za potporu Fonda nakon poziva za podnošenje prijedloga ili u skladu s člankom 195. točkom (e) Financijske uredbe;**
- (1) „operacije mješovitog financiranja” znači djelovanja koja se financijski podupiru iz proračuna EU-a, među ostalim u okviru mehanizama za mješovito financiranje u skladu s člankom 2. stavkom 6. Financijske uredbe, u kojima se kombiniraju bespovratni oblici potpore ili financijski instrumenti iz proračuna EU-a i povratni oblici potpore iz razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija te komercijalnih financijskih institucija i ulagatelja;**
- (1a) „certifikacija” znači proces kojim nacionalno tijelo potvrđuje da su obrambeni proizvod, materijalna ili nematerijalna komponenta ili tehnologija u skladu s mjerodavnim propisima;**
- (1b) „klasificirani podaci” znači svi podaci ili materijali u bilo kojem obliku čijim bi se neovlaštenim otkrivanjem moglo u različitoj mjeri naštetiti interesima Europske unije ili interesima jedne ili više država članica te koji nose oznaku stupnja tajnosti EU-a ili**

odgovarajuću oznaku stupnja tajnosti u skladu sa sporazumom među državama članicama Europske unije, koje su se sastale u okviru Vijeća, o zaštiti klasificiranih podataka koji se razmjenjuju u interesu Europske unije (2011/C 202/05);

- (1c) *„konzorcij” znači suradnička skupina podnositelja zahtjeva ili primatelja obvezanih konzorcijskim sporazumom osnovana radi poduzimanja djelovanja u okviru Fonda;*
- (1d) *„koordinator” znači pravni subjekt koji je član konzorcija i kojeg su svi članovi konzorcija imenovali glavnim kontaktnom točkom u odnosima s Komisijom;*
- (2) „kontrola” znači sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na pravni subjekt izravno ili neizravno preko jednog ili više posredničkih pravnih subjekata;
- (3) „razvojno djelovanje” znači svako djelovanje koje se ■ sastoji od aktivnosti u području obrane *prvenstveno* u fazi razvoja, a koje obuhvaća nove proizvode ili tehnologije ili nadogradnju postojećih, osim proizvodnje ili upotrebe oružja;
- (4) „disruptivna obrambena tehnologija” znači tehnologija *čijom se primjenom dovodi do radikalne promjene, uključujući poboljšanu ili potpuno novu tehnologiju, ili čijom se primjenom dovodi do promjene paradigme u konceptu i vođenju poslova obrane, među ostalim zato što će zamijeniti postojeću obrambenu tehnologiju ili je učiniti zastarjelom;*
- (5) „izvršne upravljačke strukture” znači *tijelo pravnog subjekta* imenovano u skladu s nacionalnim pravom *koje, ako je primjenjivo, odgovara glavnom izvršnom direktoru* i ovlašteno je *za utvrđivanje* strategije, ciljeva i općeg usmjerenja pravnog subjekta te nadzire i prati upravljačko odlučivanje;
- (5a) *„novostečeni podaci” znači podaci, znanje i iskustvo ili informacije nastale tijekom primjene Fonda, neovisno o njihovom obliku ili naravi;*
- (6) „pravni subjekt” znači bilo koja ■ pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i preuzimati obveze, ili subjekt bez pravne osobnosti u skladu s člankom ■ 197. stavkom 2. točkom (c) ■ Financijske uredbe;

- (7) „*poduzeće srednje tržišne kapitalizacije*” znači poduzeće koje nije **■ MSP ■** i koje ima **■** najviše 3 000 zaposlenika, pri čemu se broj zaposlenika izračunava u skladu s člancima od 3. **■** do 6. **■** Priloga Preporuci *Komisije 2003/361/EZ*¹;
- (8) „pretkomercijalna nabava” znači nabava usluga istraživanja i razvoja koja uključuje podjelu rizika i koristi pod tržišnim uvjetima te konkurentni razvoj u fazama, u kojima su dobivene istraživačke i razvojne usluge jasno razdvojene od uvođenja komercijalnih količina krajnjih proizvoda;
- (9) „voditelj projekta” znači svaki javni naručitelj koji ima poslovni nastan u državi članici ili u pridruženoj zemlji i *kojemu je* država članica, pridružena zemlja ili skupina država članica **■** ili pridruženih zemalja *dala zadaću* upravljanja multinacionalnim projektima naoružavanja, na trajnoj ili *ad-hoc* osnovi;
- (9a) „*kvalifikacija*” znači *cjelokupan proces kojim se dokazuje da projektiranje obrambenog proizvoda, materijalne ili nematerijalne komponente ili tehnologije ispunjava utvrđene zahtjeve te se pružaju objektivni dokazi za to da su zadovoljeni određeni zahtjevi u pogledu projektiranja*;
- (10) „primatelj” znači svaki pravni subjekt *s kojim je potpisan sporazum o dodjeli financijskih sredstava ili sporazum o financiranju ili je obaviješten o odluci o dodjeli financijskih sredstava ili odluci o financiranju*;
- (11) „istraživačko djelovanje” znači svako djelovanje koje se *uglavnom* sastoji od istraživačkih aktivnosti, *prije svega primijenjenog istraživanja te, prema potrebi, temeljnog istraživanja, s ciljem stjecanja novog znanja i koje je* usmjereno isključivo na obrambene primjene;
- (12) „rezultati” znači svaki materijalni ili nematerijalni učinak djelovanja, kao što su podaci, stručno znanje ili informacije, neovisno o njihovu obliku ili prirodi, bez obzira na to mogu li se zaštititi, kao i sva povezana prava uključujući pravo intelektualnog vlasništva;
- (12a) „*osjetljivi podaci*” znači *informacije i podaci, uključujući klasificirane podatke, koji moraju biti zaštićeni od neovlaštenog pristupa ili otkrivanja zbog obveza iz nacionalnog*

prava ili prava Unije ili kako bi se sačuvala privatnost ili sigurnost pojedinaca ili organizacija;

- (12b) *„mala i srednja poduzeća” ili „MSP-ovi” znači mala i srednja poduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ;*
- (13) *„posebno izvješće” znači konkretan rezultat istraživačkog djelovanja u kojemu su sažeti rezultati djelovanja te navedene opsežne informacije o osnovnim načelima, ciljevima, stvarnim ishodima, osnovnim svojstvima, izvršenim ispitivanjima, mogućim koristima, mogućim obrambenim primjenama te očekivanim načinom iskorištavanja istraživanja s ciljem razvoja, uključujući podatke o nositeljima prava intelektualnog vlasništva, bez obveze uključivanja podataka o pravima intelektualnog vlasništva;*
- (14) *„prototip sustava” znači model proizvoda ili tehnologije s pomoću kojeg se može prikazati funkcioniranje u operativnom okruženju;*
- (15) *„treća zemlja” znači zemlja koja nije članica Unije;*
- (16) *„nepridružena treća zemlja” znači treća zemlja koja nije pridružena zemlja u smislu članka 5.;*
- (17) *„subjekt iz nepridružene treće zemlje” znači pravni subjekt koji ima poslovni nastan u nepridruženoj trećoj zemlji ili, ako ima poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji, koji ima izvršne upravljačke strukture u nepridruženoj trećoj zemlji.*

Članak 3.

Ciljevi Fonda

1. Opći je cilj Fonda poticati konkurentnost, učinkovitost i inovacijske kapacitete europske obrambene *tehnološke i industrijske baze diljem Unije, čime se doprinosi strateškoj autonomiji Unije i njezinoj slobodi djelovanja* podupiranjem djelovanja koja se temelje na suradnji te prekogranične suradnje pravnih subjekata diljem Unije, *osobito* MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, *jačanjem i poboljšanjem sposobnosti u pogledu i lanaca opskrbe u obrambenom sektoru i lanaca vrijednosti, širenjem prekogranične suradnje među pravnim subjektima i* poticanjem boljeg iskorištavanja industrijskog potencijala inovacija, istraživanja i tehnološkog razvoja u svim fazama industrijskog životnog ciklusa *obrambenih proizvoda i tehnologija.* ■

2. Fond ima sljedeće posebne ciljeve:

- (a) podupirati istraživanja koja se temelje na suradnji koji bi mogli znatno povećati uspješnost budućih sposobnosti *diljem Unije* i koji su usmjereni na maksimiziranje inovacija i uvođenje novih obrambenih proizvoda i tehnologija, uključujući one disruptivne *te na najučinkovitiji način uporabe sredstava za istraživanje u području obrane u Uniji*;
- (b) podupirati razvoj obrambenih proizvoda i tehnologija i time pridonijeti većoj učinkovitosti trošenja sredstava za obranu u Uniji, smanjiti opasnosti od nepotrebnog udvostručavanja te tako *potaknuti uvođenje europskih proizvoda i tehnologija na tržište i* smanjiti rascjepkanost obrambenih proizvoda i tehnologija diljem Unije. Zaključno, Fond će dovesti do *povećanja standardiziranosti obrambenih sustava i* veće interoperabilnosti sposobnosti država članica.

Takva suradnja u skladu je s prioritetima u pogledu obrambenih sposobnosti koje su zajednički dogovorile države članice u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike te posebice u kontekstu plana za razvoj sposobnosti.

U tom pogledu, regionalni i međunarodni prioriteti, kada su u službi sigurnosnih i obrambenih interesa Unije kako su utvrđeni u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike te uzimajući u obzir da je potrebno izbjegavati nepotrebno udvostručavanje, mogu se, prema potrebi, uzeti u obzir kada se u okviru tih prioriteta ne isključuje mogućnost sudjelovanja ni jedne države članice ili pridružene zemlje.

Članak 4.

Proračun

- 1. *U skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe .../.../EU* financijska omotnica za provedbu Europskog fonda za obranu za razdoblje 2021. – 2027. iznosi **11 453 260 000 EUR** u *cijenama iz 2018. i* **13 000 000 000 EUR** u sadašnjim cijenama.
- 2. **■** Raspodjela iznosa iz stavka 1.:
 - (a) **■ 3 612 182 000 EUR u cijenama iz 2018.** (4 100 000 000 EUR za istraživačko djelovanje);

- (b) **7 841 078 000 EUR u cijenama iz 2018. (8 900 000 000 EUR u sadašnjim cijenama)** za razvojno djelovanje.

- 2a. *Kao odgovor na nepredviđene situacije ili nove razvoje događaja i potreba Komisija može preraspodjeljivati iznose između sredstava za istraživačko i razvojno djelovanje iz stavka 2. do najviše 20 %.*
3. Iznos iz stavka 1. može se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Fonda, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne informacijske sustave.
4. *Najmanje 4 % i najviše 8 % financijske omotnice iz stavka 1. mora biti dodijeljeno pozivima na podnošenje prijedloga i dodjeljivanju financijskih sredstava kojima se podupiru disruptivne obrambene tehnologije.*

Članak 5.

Pridružene zemlje

Fond će biti otvoren članicama Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA) koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o EGP-u. *Svi financijski doprinosi za Fond na temelju ovog članka smatraju se namjenskim prihodima u skladu s člankom [21. stavkom 5.] Financijske uredbe.*

Članak 6.

Potpora za disruptivne obrambene tehnologije

1. Komisija dodjeljuje sredstva *nakon* otvorenih i javnih savjetovanja o **tehnologijama koje su usmjerene na primjenu u području obrane i potencijalno disruptivne za poslove obrane u** područjima intervencije utvrđenima u programima rada.
2. U *programima rada utvrđen je* najprimjereniji oblik sredstava za financiranje *tih disruptivnih obrambenih tehnologija.*

Članak 7.

Etika

1. Djelovanja koja se *provode* u okviru Fonda moraju biti u skladu s *relevantnim nacionalnim pravom, pravom Unije i međunarodnim pravom te Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Ta djelovanja moraju biti u skladu i s etičkim načelima sadržanima* u relevantnom nacionalnom pravu, pravu Unije i međunarodnom *pravu*.
2. *Prije potpisivanja ugovora o financiranju, Komisija* ■ *analizira* prijedloge *na temelju samoprocjene etičnosti koju priprema konzorcij*, kako bi utvrdila djelovanja koja uključuju ■ ozbiljna etička pitanja, *uključujući u pogledu uvjeta provedbe i, gdje je to prikladno, podvrgava ih etičkoj procjeni.*

Analize i procjene etičnosti provodi Komisija uz potporu *neovisnih* stručnjaka *iz različitih domena, posebice priznatih stručnjaka* iz područja obrambene etike.

Uvjeti za provedbu djelovanja s etički osjetljivim pitanjima navode se u sporazumu o financiranju.

Komisija osigurava transparentnost etičkih postupaka u najvećoj mogućoj mjeri *te o tome izvještava u okviru svojih obveza izvještavanja i ocjenjivanja u skladu s člankom 32. Stručnjaci moraju biti državljani najvećeg mogućeg broja država članica.*

3. Subjekti koji sudjeluju u djelovanju pribavljaju sva *relevantna* odobrenja ili druge obvezne dokumente *koje zahtijevaju* nacionalna *ili* lokalna etička povjerenstva ili druga tijela, kao što su tijela za zaštitu podataka, prije početka predmetnih aktivnosti. Ti se dokumenti čuvaju u evidenciji i *na zahtjev* dostavljaju Komisiji.

■

5. *Prijedlozi* koja nisu etički prihvatljiva *odbijaju se* ■ .

■

Članak 8.

Provedba i oblici EU-ova financiranja

1. Fond se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom.
- 1a. *Odstupajući od stavka 1., u opravdanim slučajevima tijela iz članka 62. stavka 1. točke (c) Financijske uredbe mogu provoditi posebne aktivnosti u okviru neizravnog upravljanja. To ne može obuhvaćati postupke odabira i dodjele, kako je navedeno u članku 12..*
2. Fondom se može omogućiti financiranje **u skladu s** Financijskom uredbom, **u obliku** bespovratnih sredstava, nagrada i javne nabave **te, prema potrebi, u pogledu posebnosti djelovanja**, u obliku financijskih instrumenata u okviru operacija mješovitog financiranja.
- 2a. *Operacije mješovitog financiranja provode se u skladu s Glavom X. Financijske uredbe i Uredbe o fondu InvestEU.*
- 2b. *Financijski instrumenti strogo su usmjereni samo na primatelje.*

Članak 10.

Prihvatljivi subjekti

1. *Primatelji i podugovaratelji uključeni u djelovanje koje financijski podupire Fond imaju poslovni nastan u Uniji ili pridruženoj zemlji .*
- 1a. *Infrastruktura, postrojenja, imovina i sredstva primatelja i podugovaratelja uključenih u djelovanje koji se upotrebljavaju za potrebe djelovanja koja financijski podupire Fond nalaze se na području države članice ili pridružene zemlje tijekom cijelog trajanja djelovanja, a njihove izvršne upravljačke strukture imaju poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji.*
- 1b. *Za potrebe djelovanja koje financijski podupire Fond primatelji i podugovaratelji uključeni u djelovanje ne podliježu kontroli nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje.*

2. Odstupajući od stavka 1.*b* ovog članka **pravni subjekt** s poslovnim nastanom u Uniji ili u pridruženoj zemlji koji kontrolira nepridružena treća zemlja ili subjekt iz nepridružene treće zemlje **■** *prihvatljiv je kao primatelj ili podugovaratelj uključen u djelovanje samo ako su jamstva koja je odobrila država članica ili pridružena zemlja u kojoj pravni subjekt ima poslovni nastan u skladu s njezinim nacionalnim postupcima stavljena na raspolaganje Komisiji. Ta jamstva mogu se odnositi na izvršne upravljačke strukture pravnog subjekta s poslovnim nastanom u Uniji ili u pridruženoj zemlji. Ako država članica ili pridružena zemlja u kojoj pravni subjekt ima poslovni nastan smatra to primjerenim, ta se jamstva mogu odnositi i na specifična prava vlade u pogledu kontrole nad pravnim subjektom.*

Jamstvima se osigurava da uključenost tog pravnog subjekta u djelovanje ne bi bilo u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica kako je utvrđeno u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. UEU-a ni s ciljevima iz članka 3. Jamstva su ujedno u skladu s odredbama članaka 22. i 25. Jamstvima se konkretno potkrepljuje to da su, za potrebe djelovanja, uspostavljene mjere kako bi se osiguralo sljedeće:

- (a) **■** kontrola nad **pravnim subjektom** podnositeljem zahtjeva ne provodi se na način kojim se ograničuje **■** njegova sposobnost da *provodi djelovanje i ostvaruje rezultate, kojim se nameću ograničenja u vezi s njegovom infrastrukturom, postrojenjima, imovinom, sredstvima, intelektualnim vlasništvom ili znanjem i iskustvom potrebnima u svrhu djelovanja, ili kojim se potkopavaju njegove sposobnosti i standardi potrebni za provedbu djelovanja;*
- (b) **■** nepridruženoj trećoj zemlji i subjektima iz nepridružene treće zemlje onemogućen je pristup **■** osjetljivim podacima povezanim s djelovanjem; te *zaposlenici ili druge osobe uključene u djelovanje ■ gdje je to prikladno* imaju nacionalno sigurnosno odobrenje koje je izdala država članica ili pridružena zemlja;
- (c) *prava intelektualnog vlasništva proizišla iz djelovanja i rezultata djelovanja ostaju primatelju tijekom djelovanja i nakon njegova dovršetka, ne* podliježu kontroli ni ograničenju nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje, *i ne izvoze se izvan Unije ili izvan pridruženih zemalja bez odobrenja države članice ili*

pridružene zemlje u kojoj pravni subjekt ima poslovni nastan i u skladu s ciljevima iz članka 3.

Ako država članica ili pridružena zemlja u kojoj pravni subjekt ima poslovni nastan to smatra primjerenim, moguće je pružiti dodatna jamstva.

Komisija obavješćuje odbor iz članka 28. o svakom pravnom subjektu za koji se smatra da je prihvatljiv u skladu s ovim stavkom.

4. *Ako nema konkurentnih nadomjestaka lako dostupnih u Uniji ili u pridruženoj zemlji, primatelji i podugovaratelji uključeni u djelovanje mogu upotrebljavati svoju imovinu, infrastrukturu, postrojenja i sredstva koji se nalaze ili drže izvan državnog područja država članica Unije ili pridruženih zemalja pod uvjetom da ta upotreba nije u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica, da je u skladu s ciljevima iz članka 3. i da je potpuno usklađena s člancima 22. i 25. ■ Troškovi povezani s tim aktivnostima nisu prihvatljivi za financijsku potporu Fonda.*

4a. *Prilikom provedbe prihvatljivog djelovanja primatelji i podugovaratelji uključeni u djelovanje mogu surađivati i s pravnim subjektima s poslovnim nastanom izvan državnog područja država članica ili pridruženih zemalja ili koji su pod kontrolom nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje, među ostalim upotrebom imovine, infrastrukture, postrojenja i sredstava tih pravnih subjekata, pod uvjetom da to nije u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica. Takva suradnja mora biti u skladu s ciljevima određenima u članku 3. i potpuno usklađena s člancima 22. i 25.*

Nepridružena treća zemlja ili drugi subjekt iz nepridružene treće zemlje ne smiju neovlašteno pristupati klasificiranim podacima povezanim s provedbom djelovanja i izbjegavaju se potencijalni negativni učinci na sigurnost dostave ulaznih podataka ključnih za djelovanje.

Troškovi povezani s tim aktivnostima nisu prihvatljivi za potporu iz Fonda.

6. Podnositelji zahtjeva dostavljaju sve relevantne informacije potrebne za procjenu kriterija prihvatljivosti ■ . *U slučaju promjene tijekom provedbe djelovanja kojom bi se u pitanje moglo dovesti ispunjavanje kriterija prihvatljivosti, relevantni pravni subjekt obavješćuje Komisiju, koja procjenjuje jesu li ti kriteriji prihvatljivosti i uvjeti i dalje ispunjeni i obraća pažnju na potencijalni učinak na financiranje djelovanja.*
7. ■
8. ■
9. Za potrebe ovog članka podugovaratelji *uključeni u djelovanje koje podupire Fond podrazumijeva* podugovaratelje s izravnim ugovornim odnosom s *primateljem*, druge podugovaratelje kojima je dodijeljeno barem 10% ukupnog prihvatljivog troška djelovanja te podugovaratelje kojima bi mogao biti potreban pristup klasificiranim podacima ■ kako bi mogli provesti djelovanje, *a koji nisu članovi konzorcija.*

Članak 11.

Prihvatljive mjere

1. Samo djelovanja kojima se provode ciljevi navedeni u članku 3. prihvatljiva su za financiranje.
2. Fondom se pruža potpora djelovanjima koja obuhvaćaju ■ nove *obrambene proizvode i tehnologije* i nadogradnju postojećih proizvoda i tehnologija *pod uvjetom da* upotreba postojećih informacija potrebnih za *provedbu djelovanja za* nadogradnju ne podliježe ograničenju nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje, *izravno ili neizravno, preko jednog ili više posredničkih pravnih subjekata, na način kojim se onemogućuje provođenje tog djelovanja.*
3. Prihvatljivo djelovanje odnosi se na jednu ili više od sljedećih *aktivnosti*:
 - (a) aktivnosti čiji je cilj stvaranje, podupiranje i poboljšanje ■ saznanja, *proizvoda i tehnologija, uključujući disruptivne ■ tehnologije*, kojima se mogu postići znatni učinci u području obrane;

- (b) aktivnosti čiji je cilj povećanje interoperabilnosti i otpornosti, uključujući sigurnu proizvodnju i razmjenu podataka, ovladavanje ključnim obrambenim tehnologijama, jačanje sigurnosti opskrbe ili omogućivanje učinkovitog iskorištavanja rezultata za obrambene proizvode i tehnologije;
- (c) studije, kao što su studije izvedivosti za ispitivanje izvedivosti novih ili poboljšanih tehnologija, proizvoda, procesa, usluga i rješenja ;
- (d) projektiranje obrambenog proizvoda, materijalne ili nematerijalne komponente ili tehnologije, kao i utvrđivanje tehničkih specifikacija na temelju kojih je projekt izrađen, koji mogu uključivati djelomična ispitivanja za smanjenje rizika u industrijskom ili reprezentativnom okruženju;
- (e) razvoj modela obrambenog proizvoda, materijalne ili nematerijalne komponente ili tehnologije s pomoću kojih se može prikazati funkcioniranje elementa u operativnom okruženju (prototip sustava);
- (f) ispitivanje obrambenog proizvoda, materijalne ili nematerijalne komponente ili tehnologije;
- (g) kvalifikaciju obrambenog proizvoda, materijalne ili nematerijalne komponente ili tehnologije ;
- (h) certifikaciju obrambenog proizvoda, materijalne ili nematerijalne komponente ili tehnologije ;
- (i) razvoj tehnologija ili sredstava kojima se povećava učinkovitost obrambenih proizvoda i tehnologija tijekom njihova životnog ciklusa;

■

4. ■ Djelovanje se provodi *unutar konzorcija* najmanje triju *prihvatljivih* subjekata koji imaju poslovni nastan u najmanje tri različite države članice ■ ili pridružene zemlje. Najmanje tri od tih prihvatljivih subjekata s poslovnim nastanom u najmanje dvije države članice ■ ili pridružene zemlje tijekom cijele provedbe djelovanja nisu pod ■ kontrolom istog tijela, izravno ili neizravno, te se ne kontroliraju međusobno.

5. Stavak 4. ne primjenjuje se na **■ djelovanja koja se odnose na disruptivne obrambene tehnologije ili** djelovanja iz stavka 3. **■** točke (c) **■** .
6. Djelovanja za razvoj proizvoda i tehnologija čiji su upotreba, razvoj ili proizvodnja zabranjeni primjenjivim međunarodnim pravom nisu prihvatljiva.

Djelovanja u svrhu razvoja smrtonosnog autonomnog oružja bez mogućnosti značajne ljudske kontrole nad odlukama o odabiru i korištenju u napadima na ljude također nisu prihvatljiva za financijsku potporu Fonda, ne dovodeći u pitanje mogućnost pružanja sredstava za djelovanja za razvoj sustava ranog upozoravanja i protumjera u obrambene svrhe.

■

■

Članak 12.

Postupak odabira i dodjele

1. ***Financijska sredstva Unije dodjeljuju se na temelju konkurentnih poziva za podnošenje prijedloga objavljenih u skladu s Financijskom uredbom. U određenim opravdanim i iznimnim okolnostima, financijska sredstva Unije mogu se dodijeliti i u skladu s člankom ■ 195. točkom (e) ■ Financijske uredbe.***

■

- 2a. Komisija dodjeljuje financiranje **■** putem provedbenih akata donesenih u skladu s postupkom navedenim u članku 28. stavku 2.

Članak 13.

Kriteriji za dodjelu

■ Svaki se prijedlog ocjenjuje na temelju sljedećih kriterija:

- (a) doprinos izvrsnosti ili potencijal za disruptivni učinak u području obrane, konkretno pokazivanjem da očekivani rezultati predloženog djelovanja imaju znatne prednosti u odnosu na postojeće **obrambene** proizvode ili tehnologije;
- (b) doprinos inovacijama i tehnološkom razvoju europske obrambene industrije, konkretno pokazivanjem da predloženo djelovanje uključuje revolucionarne ili nove koncepte i pristupe, nova obećavajuća buduća tehnološka poboljšanja ili primjenu tehnologija ili konceptata koji dosad nisu primijenjeni u sektoru obrane, **uz izbjegavanje nepotrebnog udvostručavanja**;
- (c) doprinos konkurentnosti europske obrambene industrije **pokazivanjem da se predloženim djelovanjem dokazano postiže ravnoteža između troškovne učinkovitosti i djelotvornosti, time stvarajući nove tržišne mogućnosti diljem Unije i izvan nje** te ubrzavajući rast poduzeća u cijeloj Uniji;

■

- (d) doprinos **autonomiji europske obrambene tehnološke i industrijske baze, među ostalim povećanjem samodostatnosti u odnosu na izvore iz trećih zemalja i jačanjem sigurnosti opskrbe, te doprinos** sigurnosnim i obrambenim interesima Unije u skladu s prioritetima navedenima u članku 3. ■ ;
- (e) doprinos stvaranju nove prekogranične suradnje pravnih subjekata **koji imaju poslovni nastan u državama članicama ili pridruženim zemljama**, posebice MSP-ova **i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije koji u znatnoj mjeri sudjeluju u djelovanju, kao primatelji, podugovaratelji ili drugi subjekti u lancu opskrbe, i** koji imaju poslovni nastan u državama članicama ■ ili pridruženim zemljama koje nisu države članice ili pridružene zemlje u kojima poslovni nastan imaju subjekti u konzorciju koji nisu MSP-ovi **ili poduzeća srednje tržišne kapitalizacije**;
- (f) kvaliteta i učinkovitost provedbe djelovanja.

■

Članak 14.

Stope sufinanciranja

1. Fondom se **financira** do 100 % prihvatljivih troškova **aktivnosti navedenih u članku 11. stavku 3.**, ne dovodeći u pitanje **članak 190. Financijske uredbe**.
2. Odstupajući od stavka 1.;
 - (a) za **aktivnosti** definirane u članku 11. stavku 3. točki (e) financijska potpora iz Fonda ne premašuje 20% **njihovih** prihvatljivih troškova,
 - (b) za **aktivnosti** definirane u članku 11. stavku 3. točkama od (f) do (h) financijska potpora iz Fonda ne premašuje 80% **njihovih** prihvatljivih troškova.
3. Za razvojna djelovanja stopa financiranja povećava se u sljedećim slučajevima:
 - (a) za **aktivnost** razvijenu u kontekstu stalne strukturirane suradnje kako je utvrđena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2017/2315 od 11. prosinca 2017. može se odobriti stopa financiranja uvećana za dodatnih 10 postotnih bodova;
 - (b) **za aktivnost se može odobriti povećana stopa financiranja, kako je navedeno u ovom stavku drugom i trećem podstavku, ako je najmanje 10 % ukupnog prihvatljivog troška aktivnosti** dodijeljeno MSP-ovima s poslovnim nastanom u državi članici ili u pridruženoj zemlji **i koji sudjeluju u aktivnosti kao primatelji, podugovaratelji ili kao subjekti u lancu opskrbe.**

Stopa financiranja može se uvećati za broj postotnih bodova koji je jednak postotku ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti koji je dodijeljen MSP-ovima s poslovnim nastanom u državama članicama ili pridruženim zemljama u kojima poslovni nastan imaju primatelji koji nisu MSP-ovi i koji u aktivnosti sudjeluju kao primatelji ili kao subjekti u lancu opskrbe, do najviše dodatnih pet postotnih bodova.

Stopa financiranja može se uvećati za broj postotnih bodova koji je jednak dvostrukom postotku ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti koji je dodijeljen MSP-ovima s poslovnim nastanom u državama članicama ili pridruženim zemljama koje nisu one u kojima poslovni nastan imaju primatelji koji nisu MSP-ovi i koji u aktivnosti sudjeluju kao primatelji, podugovaratelji ili kao subjekti u lancu opskrbe;

- (c) *na aktivnost se može primijeniti stopa financiranja uvećana za dodatnih deset postotnih bodova ako je najmanje 15 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti dodijeljeno poduzećima srednje tržišne kapitalizacije s poslovnim nastanom u Uniji ili u pridruženoj zemlji;*
- (d) ukupno uvećanje stope financiranja **aktivnosti** ne premašuje 35 postotnih bodova.

Financijska pomoć Unije pružena u okviru Fonda, uključujući povećane stope financiranja, ne pokriva više od 100 % prihvatljivih troškova djelovanja.

Članak 15.

Financijska sposobnost

Odstupajući od članka 198. Financijske uredbe:

- (a) provjerava se samo financijska sposobnost koordinatora i to samo ako su od Unije zatražena financijska sredstva u iznosu od najmanje 500 000 EUR. Međutim, ako postoje razlozi za sumnju u financijsku sposobnost, Komisija provjerava i financijsku sposobnost drugih podnositelja zahtjeva ili koordinatora za iznose niže od onih navedenih u prvoj rečenici;
- (b) ne provjerava se financijska sposobnost pravnih subjekata za čiju održivost jamče **relevantna tijela** država članica;
- (c) ako za financijsku sposobnost strukturno jamči drugi pravni subjekt, provjerava se financijska sposobnost tog subjekta.

Članak 16.

Neizravni troškovi

1. ***Odstupajući od članka 181. stavka 6. Financijske uredbe*** prihvatljivi **neizravni** troškovi utvrđuju se primjenom paušalne stope od 25 % ukupnih prihvatljivih izravnih troškova, ne uključujući prihvatljive izravne troškove podugovaranja **i** financijsku potporu trećim stranama te sve jedinične troškove ili jednokratne iznose koji uključuju neizravne troškove.
2. ***Kao alternativa***, prihvatljivi neizravni troškovi mogu se utvrditi u skladu s uobičajenom računovodstvenom praksom **primatelja** na temelju stvarnih neizravnih troškova, pod uvjetom da te računovodstvene prakse prihvaćaju nacionalna tijela **za** usporediva

djelovanja u području obrane u skladu s člankom 185. Financijske uredbe te da su priopćene Komisiji.

Članak 17.

Upotreba jedinstvenog jednokratnog iznosa ili doprinosa koji nije povezan s troškovima

1. ***Ako se bespovratnim sredstvima Unije sufinancira manje od 50 % ukupnih troškova djelovanja***, Komisija može upotrijebiti:
 - (a) doprinos koji nije povezan s troškovima iz članka 180. stavka 3. Financijske uredbe, a temelji se na ostvarenju rezultata mjerenom upućivanjem na prethodno utvrđene ciljeve ili pomoću pokazatelja uspješnosti ili or
 - (b) jednokratni paušalni iznos iz članka 182. Financijske uredbe koji se temelji na privremenom proračunu djelovanja koji su već prihvatila nacionalna tijela država članica i pridruženih zemalja koje sufinanciraju djelovanje.
2. Neizravni troškovi uključeni su u paušalni iznos.

Članak 18.

Pretkomercijalna nabava

1. Unija može podupirati pretkomercijalnu nabavu dodjelom bespovratnih sredstava javnim naručiteljima ili naručiteljima kako su definirani u direktivama 2014/24/EU¹, 2014/25/EU² i 2009/81/EZ³ Europskog parlamenta i Vijeća, koji u području **obrane** zajedno nabavljaju istraživanje i razvoj usluga ili koordiniraju svoje postupke nabave.
2. Postupci nabave:
 - (a) u skladu su s odredbama ove Uredbe;

¹ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

² Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

³ Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

- (b) mogu odobriti sklapanje više ugovora u sklopu istog postupka (više dobavljača);
- (c) predviđaju sklapanje ugovora s ponuđačem ili ponuđačima koji nude najbolju vrijednost za novac, *pri čemu se osigurava da nema sukoba interesa*.

Članak 19.

Jamstveni fond

Doprinosima mehanizmu uzajamnog osiguranja mogu se pokriti rizici povezani s osiguranjem povrata sredstava koje primatelji duguju te se oni smatraju dostatnim jamstvom u okviru Financijske uredbe. Primjenjuju se odredbe iz [članka X.] Uredbe XXX [sljednika Uredbe o Jamstvenom fondu].

Članak 20.

Kriteriji prihvatljivosti za nabavu i nagrade

1. *Članci 10. i 11. primjenjuju se mutatis mutandis na nagrade.*
2. *Članak 10., odstupajući od članka 176. Financijske uredbe, i članka 11., primjenjuje se mutatis mutandis na nabavu studija iz članka koja se navodi u članku 11. stavku 3. točki (c).*

GLAVA II.

POSEBNE ODREDBE PRIMJENJIVE NA ISTRAŽIVAČKO DJELOVANJE

Članak 22.

Vlasništvo nad rezultatima *istraživačkog djelovanja*

1. Rezultati *istraživačkog* djelovanja *koje financijski podupire Fond* u vlasništvu su *primatelja* koji su ih ostvarili. Ako pravni subjekti zajedno ostvaruju rezultate a njihove je pojedinačne doprinose nemoguće utvrditi, ili ako nije moguće razdvojiti te zajedničke rezultate, pravni subjekti imat će zajedničko vlasništvo nad rezultatima. *Zajednički vlasnici sklapaju ugovor o dodjeli i načinu ostvarivanja takvog zajedničkog vlasništva u skladu sa svojim obvezama u sklopu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.*
2. *Odstupajući od stavka 1., ako se potpora* Unije pruža u obliku javne nabave, rezultati *istraživačkog djelovanja koje podupire Fond* u vlasništvu su Unije. Države članice i pridružene zemlje imaju pravo pristupa rezultatima bez naplate na njihov *pismeni* zahtjev.
3. ■ Rezultati *istraživačkog* djelovanja koje *financijski podupire* Fond ne podliježu nikakvoj kontroli ili ograničenju nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje, *bilo izravno ili neizravno, putem jednog ili više posredničkih pravnih tijela, uključujući u smislu prijenosa tehnologije.*
4. *U odnosu na rezultate koje su primatelji ostvarili djelovanjima koja podupire Fond i ne dovodeći u pitanje stavak 2.a ovog članka,* Komisiju se obavještuje *ex ante* o svakom prijenosu vlasništva ■ ili ■ dodjeli *isključive* licencije ■ nepridruženoj trećoj zemlji ili subjektu iz nepridružene treće zemlje. *Ako* su takvi prijenosi *vlasništva* u suprotnosti sa ■ sigurnosnim i *obrambenim* interesima Unije i njezinih država članica ili ciljevima utvrđenima u članku 3. ove Uredbe, *financijska sredstva isplaćena u okviru Fonda moraju se nadoknaditi.*
5. Nacionalna tijela država članica i pridruženih zemalja imaju pravo pristupa posebnom izvješću o *istraživačkom djelovanju* za koje su primljena sredstva Unije. Ta se prava

pristupa ustupaju besplatno, a Komisija ih prenosi državama članicama i pridruženim zemljama nakon što osigura da su uspostavljene prikladne obveze povjerljivosti.

6. Nacionalna tijela država članica i pridruženih zemalja upotrebljavaju posebno izvješće isključivo za svrhe povezane s upotrebom među njihovim oružanim snagama ili snagama sigurnosti i obavještajnim snagama ili u njihovu korist, uključujući u okviru njihovih programa suradnje. Takva upotreba uključuje, ali ne isključivo, studiju, ocjenu, procjenu, istraživanje, projektiranje ■ te prihvati i certifikaciju proizvoda, upotrebu, obuku i odlaganje ■ , kao i procjenu i izradu tehničkih zahtjeva za nabavu.
7. ***Primatelji*** besplatno ustupaju prava pristupa rezultatima ***istraživačkih aktivnosti koje podupire Fond*** institucijama, tijelima i agencijama Unije u prikladno opravdanu svrhu razvoja, provedbe i praćenja ***postojećih*** Unijinih politika ili programa ***u njihovoj nadležnosti***. Takva prava pristupa ograničena su na nekomercijalnu i nekonkurentnu upotrebu.
8. U ugovorima o ***financiranju*** i ugovorima o pretkomercijalnoj nabavi utvrđuju se posebne odredbe o vlasništvu, pravima pristupa i licenciranju, kako bi se osigurala maksimalna upotreba rezultata i izbjegla bilo kakva nepoštena prednost. Javni naručitelji uživaju barem besplatna prava pristupa rezultatima za vlastitu upotrebu i pravo dodjele, ili zahtijevanja od primatelja da dodijele, neisključive licencije trećim stranama za iskorištavanje rezultata pod poštenim i razumnim uvjetima, bez prava podlicenciranja. Sve države članice i pridružene zemlje imaju besplatan pristup posebnom izvješću. Ako ugovorni izvođač ne uspije komercijalno iskoristiti rezultate u zadanom roku nakon predkomercijalne nabave kako je navedeno u ugovoru, on prenosi cijelo vlasništvo nad rezultatima javnim naručiteljima.
- 8a. ***Odredbama utvrđenima u ovoj Uredbi ne utječe se na izvoz proizvoda, opreme ili tehnologije u čiju su proizvodnju uključeni rezultati istraživačkih aktivnosti koje financijski podupire Fond niti se njima utječe na diskrecijsko pravo država članica u vezi s izvoznom politikom za proizvode koji su povezani s obranom.***
- 8b. ***Bilo koje dvije države članice ili pridružene zemlje, ili više njih, koje su multilateralno ili u okviru organizacije Unije zajednički sklopile jedan ili više ugovora s jednim ili više primatelja kako bi zajednički dodatno razvile rezultate istraživačkih aktivnosti koje podupire Fond, imaju pravo pristupa rezultatima čiji su vlasnici takvi primatelji i koji su***

potrebni za izvršenje jednog ili više ugovora. Takva prava pristupa odobravaju se besplatno i pod posebnim uvjetima koji za cilj imaju osigurati da će se ta prava koristiti samo u svrhu ugovorâ i da će biti uspostavljene odgovarajuće obveze povjerljivosti.

GLAVA III.

POSEBNE ODREDBE PRIMJENJIVE NA RAZVOJNO DJELOVANJE

Članak 23.

Dodatni kriteriji prihvatljivosti *za razvojno djelovanje*

1. ■ Konzorcij dokazuje da će preostali troškovi *aktivnosti koji* nisu obuhvaćeni potporom Unije biti podmireni drugim sredstvima financiranja, kao što su doprinosi država članica ■ ili pridruženih zemalja ili sufinanciranje pravnih subjekata.
2. *Aktivnosti iz* članka 11. stavka 3. točke (d) ■ temelje se na usklađenim zahtjevima u pogledu sposobnosti koje su zajednički dogovorile *barem dvije* države članice ■ ili pridružene zemlje.
3. *U odnosu na aktivnosti* iz članka 11. stavka 3. točaka od (e) do (h) konzorcij dokumentima koje su izdala nacionalna tijela dokazuje:
 - (a) da najmanje dvije države članice ■ ili pridružene zemlje namjeravaju nabaviti završni proizvod ili upotrebljavati tehnologiju na koordiniran način, uključujući *putem* zajedničke nabave, *ako je to primjenjivo*;
 - (b) da se aktivnost temelji na zajedničkim tehničkim specifikacijama koje su zajednički dogovorile države članice ■ ili pridružene zemlje koje će sufinancirati aktivnost *ili koje namjeravaju zajednički nabaviti konačni proizvod ili zajednički upotrebljavati tehnologiju.*

Članak 24.

Dodatni kriteriji za dodjelu *za razvojna djelovanja*

Uz kriterije za dodjelu iz članka 13. u programu rada u obzir se *uzima* i sljedeće:

- (a) doprinos povećanju učinkovitosti obrambenih proizvoda i tehnologija tijekom njihova životnog ciklusa, uključujući isplativost i potencijal za sinergije u nabavi te u postupku održavanja i postupku odlaganja;
- (b) *doprinos daljnjoj integraciji europske obrambene industrije diljem Unije, i to demonstracijom od strane primatelja da su se države članice obvezale zajednički i koordinirano upotrebljavati, posjedovati ili održavati konačni proizvod ili tehnologiju.*

Članak 25.

Vlasništvo nad rezultatima *razvojnih djelovanja*

1. Unija nije vlasnik proizvoda ili tehnologija koji nastanu iz djelovanja koje *financijski podupire Fond* niti je nositelj prava intelektualnog vlasništva u pogledu rezultata *tih* djelovanja.
2. Rezultati djelovanja za koje je *financijska potpora isplaćena iz* Fonda ne podliježu kontroli ili ograničenju nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje, bilo izravno ili neizravno, putem jednog ili više posredničkih pravnih tijela, uključujući u smislu prijenosa tehnologije.
- 2a. *Ovom se Uredbom ne utječe na diskrecijsko pravo država članica u vezi s izvoznom politikom za proizvode koji su povezani s obranom.*
3. U odnosu na rezultate koje su primatelji ostvarili *djelovanjima koja financijski podupire Fond i ne dovodeći u pitanje stavak 2.a ovog članka*, Komisiju se obavješćuje *ex ante* o svakom prijenosu vlasništva ■ nepridruženoj trećoj zemlji *ili subjektima iz nepridružene treće zemlje. Ako* su takvi prijenosi vlasništva ■ *u suprotnosti sa* ■ *sigurnosnim i obrambenim* interesima Unije i njezinih država članica ili ciljevima ■ utvrđenima u članku 3., ■ *financijska sredstva isplaćena u okviru Fonda moraju se nadoknaditi.*

4. *Ako* se pomoć Unije pruža u obliku javne nabave *studije*, države članice **■** ili pridružene zemlje na pisani zahtjev imaju pravo na besplatnu, neisključivu licenciju za *njezino* korištenje.

GLAVA IV.

UPRAVLJANJE, PRAĆENJE, EVALUACIJA I KONTROLA

Članak 27.

Programi rada

1. Fond se provodi prema programima rada utvrđenima u skladu s člankom 110. Financijske uredbe. U programima rada navodi se, prema potrebi, cjelokupni iznos namijenjen operacijama mješovitog financiranja. ***U programima rada utvrđuje se ukupni proračun koji se iskorištava za prekogranično sudjelovanje MSP-ova.***
2. Komisija donosi programe rada pomoću provedbenih akata u skladu s postupkom iz članka 28. stavka 2.
3. ***U programima rada detaljno se utvrđuju teme istraživanja i kategorije djelovanja koje će financijski poduprijeti Fond. Te kategorije moraju biti u skladu s obrambenim prioritetima iz članka 3.***

Uz iznimku dijela programa rada posvećenog disruptivnim tehnologijama za primjene u području obrane, te teme i kategorije istraživanja obuhvaćaju proizvode i tehnologije u sljedećim područjima:

 - (a) ***pripreme, zaštite, uvođenja i održivosti;***
 - (b) ***upravljanja informacijama, informacijske premoći i vođenja, kontrole, komunikacija, računala, obavještajnog rada, nadzora i izviđanja (C4ISR), kiberobrane i kibersigurnosti; i***
 - (c) ***angažmana i efektora.***
4. ***Programi rada, ako je to primjereno, sadržavaju funkcionalne zahtjeve i u njima se utvrđuje oblik EU-ova financiranja u skladu s člankom 8. a da se pritom ne sprječava tržišno natjecanje na razini poziva na podnošenje prijedloga.***

U programima rada u obzir se može uzeti i prijenos rezultata istraživačkih djelovanja koja pokazuju dodanu vrijednost i koje je Fond financijski podupirao već u fazi razvoja.

Članak 28.

Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. Europska obrambena agencija poziva se kao promatrač koji će izraziti svoja stajališta i stručno znanje. Poziva se i Europska služba za vanjsko djelovanje, koja će pružiti potporu.

Odbor se sastaje i u posebnim sastavima, među ostalim kako bi se raspravljalo o obrambenim i sigurnosnim aspektima u odnosu na djelovanja u okviru Fonda.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbor ne dostavi nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 28.a

Savjetovanje s voditeljem projekta

Ako država članica ili pridružena zemlja imenuje voditelja projekta, Komisija se o napretku djelovanja prije izvršenja plaćanja savjetuje s voditeljem projekta.

Članak 29.

Neovisni stručnjaci

1. Komisija imenuje neovisne stručnjake koji pomažu pri *etičkom nadzoru članka 7. i* evaluaciji prijedlogâ u skladu s člankom 237. Financijske uredbe.
2. Neovisni stručnjaci su građani Unije *iz što više različitih država članica i* biraju se na temelju poziva na iskaz interesa upućenih ministarstvima obrane i podređenim agencijama, *drugim relevantnim državnim tijelima*, istraživačkim zavodima, sveučilištima, poslovnim udrugama ili poduzećima u obrambenom sektoru s ciljem sastavljanja popisa stručnjaka. Odstupajući od članka 237. Financijske uredbe, taj se popis ne objavljuje.

3. ***Sigurnosne podatke imenovanih neovisnih stručnjaka potvrđuje odgovarajuća država članica.***
4. Odbor iz članka 28. obavješćuje se svake godine o popisu stručnjaka ***koji mora biti transparentna u pogledu sigurnosnih podataka stručnjaka. Komisija isto tako osigurava da stručnjaci ne ocjenjuju, pružaju savjete ili pomažu u pitanjima u vezi s kojima imaju sukob interesa.***
5. Neovisni stručnjaci odabiru se na temelju njihovih vještina, iskustva i znanja potrebnih za izvršenje dodijeljenih zadataka.

■ Članak 30.

Primjena pravila o klasificiranim podacima

1. U okviru područja primjene ove Uredbe:
 - (a) svaka država članica ■ osigurava da ■ nudi razinu zaštite klasificiranih podataka Europske unije jednakovrijednu onoj koja je osigurana ■ sigurnosnim propisima Vijeća utvrđenima u Prilogu Odluci 2015/444/EU ¹;
 - (a1) ***Komisija štiti klasificirane podatke u skladu s*** propisima o sigurnosti utvrđenima u Odluci Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a;
-
- (c) fizičke osobe s boravištem u nepridruženim trećim zemljama i pravne osobe s poslovnim nastanom u ■ trećim zemljama mogu rukovati klasificiranim podacima EU-a u vezi s Fondom samo ako u tim zemljama podliježu sigurnosnim propisima kojima se jamči razina zaštite koja je barem jednakovrijedna onoj koja je osigurana Komisijinim pravilima o sigurnosti utvrđenima u Odluci Komisije (EU, Euratom) 2015/444 i sigurnosnim pravilima Vijeća utvrđenima u ■ Odluci 2013/488/EU;
- (c1) jednakovrijednost sigurnosnih propisa koji se primjenjuju u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji utvrđuje se u sporazumu o sigurnosti informacija koji, prema potrebi, uključuje pitanja industrijske sigurnosti, a koji je sklopljen između

¹ SL L 274, 15.10.2013., str. 1.–50.

Unije i predmetne treće zemlje ili međunarodne organizacije u skladu s postupkom utvrđenim u članku 218. UFEU-a i uzimajući u obzir članak 13. Odluke 2013/488/EU;

(d) ne dovodeći u pitanje članak 13. Odluke 2013/488/EU i pravila o industrijskoj sigurnosti utvrđena u Odluci Komisije (EU, Euratom) 2015/444, fizička ili pravna osoba, treća zemlja ili međunarodna organizacija mogu imati pristup klasificiranim podacima Europske unije ako se to u dotičnom slučaju pokaže potrebnim te ovisno o prirodi i sadržaju tih podataka, primateljevoj potrebi za pristupom podacima i stupnju koristi za Europsku uniju.

2. Ako djelovanje uključuje, zahtijeva ili sadržava klasificirane podatke ili su oni potrebni za djelovanje, mjerodavno tijelo za financiranje u pozivu na podnošenje prijedloga ili u natječajnoj dokumentaciji određuje mjere i zahtjeve potrebne za jamčenje sigurnosti takvih podataka na odgovarajućoj razini.

3. ***Komisija uspostavlja sigurni sustav razmjene*** kako bi se olakšala razmjena osjetljivih informacija ***i klasificira*** podatke između Komisije ***i država članica i pridruženih zemalja te, prema potrebi, s podnositeljima zahtjeva i*** primateljima. ***Sustavom se u obzir uzimaju nacionalni sigurnosni propisi država članica.***

4. ***O podrijetlu klasificiranih novostečenih podataka koji su prikupljeni tijekom istraživačkog ili razvojnog djelovanja odlučuje država članica na čijem državnom području primatelji imaju poslovni nastan. U tu svrhu te države članice mogu odlučiti o točnom sigurnosnom okviru za zaštitu i postupanje s klasificiranim informacijama koje se odnose na djelovanje i o tome obavješćuju Komisiju. Takvim sigurnosnim okvirom ne dovodi se u pitanje mogućnost da Komisija ima pristup potrebnim informacijama za provedbu aktivnosti.***

Ako te države članice ne uspostave takav posebni sigurnosni okvir, Komisija uspostavlja sigurnosti okvir za djelovanje u skladu s odredbama Odluke Komisije (EU, Euratom) 2015/444.

Primjenjivi sigurnosni okvir za djelovanje mora biti uspostavljen najkasnije prije potpisivanja sporazuma o financiranju ili ugovora.

Članak 31.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za praćenje provedbe i napretka Fonda prema ostvarivanju općih i posebnih ciljeva iz članka 3. navedeni su Prilogu.
2. Kako bi učinkovito procijenila napredak Fonda u postizanju njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 36. radi izmjene Priloga kako bi se prema potrebi revidirali ili dopunili pokazatelji i radi dopune ove Uredbe odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju.
3. Komisija redovito prati provedbu Fonda i svake godine *Europskom parlamentu i Vijeću* podnosi izvješće o postignutom napretku, ***uključujući kako se pouke utvrđene i izvučene iz Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i Pripremnog djelovanja za istraživanja u području obrane uzimaju u obzir pri provedbi Fonda.*** U tu svrhu Komisija uspostavlja potrebne sustave praćenja.
4. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe Fonda i rezultati prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno. U tom cilju uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike sredstava Unije.

Članak 32.

Evaluacija fonda

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.
2. Privremena evaluacija Fonda provodi se nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi ■ , a najkasnije četiri godine nakon početka *njegove* provedbe. Izvješće o privremenoj evaluaciji posebice obuhvaća ocjenu upravljanja Fondom, ***uključujući u pogledu odredbi povezanih s neovisnim stručnjacima, provedbom etičkih postupaka kako je navedeno u članku 7. i pouka izvučenih iz Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i Pripremnog djelovanja za istraživanja u području obrane,*** stope provedbe, rezultate dodjele projekata, uključujući ***razinu sudjelovanja*** MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije ■ te razinu njihova prekograničnog sudjelovanja, ***stope nadoknade neizravnih troškova kako je definirani u članku 16., iznose dodijeljene***

disruptivnim tehnologijama u pozivima na podnošenje prijedloga i financiranje odobreno u skladu s člankom 195. Financijske uredbe. *Privremena evaluacija sadržava i informacije o zemljama podrijetla primatelja te broju zemalja uključenih u pojedinačne projekte i, kad je to moguće, o distribuciji prava na stvoreno intelektualno vlasništvo.* Komisija može podnijeti prijedloge svih prikladnih izmjena postojeće Uredbe.

3. Na kraju provedbe Fonda, a najkasnije četiri godine nakon 31. prosinca 2027. Komisija provodi završnu evaluaciju Fonda. Izvješće o završnoj evaluaciji sadržava rezultate provedbe i, u mjeri u kojoj je to moguće zbog rokova, utjecaj Fonda. U tom izvješću, koje se temelji na relevantnim savjetovanjima s državama članicama, pridruženim zemljama i ključnim dionicima, posebice se ocjenjuje napredak ostvaren u postizanju ciljeva utvrđenih u članku 3. *Njime se također pomaže u utvrđivanju područja u kojima Unija ovisi o trećim zemljama za razvoj obrambenih proizvoda i tehnologija.* U njemu se analizira i prekogranično sudjelovanje, među ostalim MSP-ova i poduzeća središnje tržišne kapitalizacije, u projektima provedenima u okviru Fonda te integracija MSP-ova i poduzeća središnje tržišne kapitalizacije u globalni vrijednosni lanac *te doprinos Fonda uklanjanju nedostataka utvrđenih u planu za razvoj sposobnosti.* Izvješće sadržava i informacije o zemljama podrijetla primatelja te, kad je to moguće, o distribuciji prava na stvoreno intelektualno vlasništvo.
4. Zaključke evaluacija i svoje primjedbe Komisija dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

Članak 33.

Revizije

Revizije uporabe doprinosa Unije koje provode osobe ili subjekti, među ostalim i oni koje institucije ili tijela Unije nisu ovlastili, osnova su za opće jamstvo u skladu s člankom 127.

Financijske uredbe. Europski revizorski sud provjerava račune svih prihoda i rashoda Unije u skladu s člankom 287. UFEU-a.

Članak 34.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako treća zemlja sudjeluje u Fondu na temelju odluke u okviru međunarodnog sporazuma ili na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, treća zemlja mora osigurati nužna prava i pristup

koji su odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Europskom revizorskom sudu potrebni za sveobuhvatno izvršavanje njihovih nadležnosti. Kad je riječ o OLAF-u, ta prava uključuju pravo provedbe istraga, uključujući terenske provjere i inspekcije kako je propisano Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара .

Članak 35.

Informiranje, komunikacija i promidžba

1. Korisnici sredstava Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije (posebice pri promicanju mjera i njihovih rezultata) pružajući usklađene, učinkovite i proporcionalne ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost. ***Mogućnost objave akademskih radova na temelju rezultata istraživačkog djelovanja uređuje se u sporazumima o financiranju.***
2. Komisija provodi aktivnosti obavješćivanja i priopćivanja u pogledu Fonda, djelovanja i rezultata. Financijski izvori dodijeljeni Fondu također pridonose priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se odnose na ciljeve navedene u članku 3.
 - 2a. ***Financijska sredstva dodijeljena Fondu također mogu doprinijeti organizaciji aktivnosti širenja, događaja povezivanja i aktivnosti podizanja razine svijesti, posebno s ciljem otvaranja lanaca opskrbe radi poticanja prekograničnog sudjelovanja MSP-ova.***

GLAVA V.

DELEGIRANI AKTI, PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 36.

Delegirani akti

1. Ovlašt za donošenje delegiranih akata iz članka 31. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.
2. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 31. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
3. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 31. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 37.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) **2018/1092** (Europski program industrijskog razvoja u području obrane) stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 38.
Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu dotičnih djelovanja, do njihova zaključenja, na temelju ***Uredbe (EU) 2018/1092*** te pripremnog djelovanja u pogledu istraživanja u području obrane, koji se nastavljaju primjenjivati na dotična djelovanja, ***kao i na njihove rezultate***, do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice Fonda mogu se podmirivati i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Fonda i mjera donesenih u okviru prethodnih instrumenata, Uredbe o europskom programu industrijskog razvoja u području obrane ***te*** pripremnog djelovanja u pogledu istraživanja u području obrane.
3. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 4. stavku 4. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 39.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik

Predsjednik

PRILOG
POKAZATELJI ZA IZVJEŠĆIVANJE O NAPRETKU FONDA U OSTVARIVANJU
NJEGOVIH POSEBNIH CILJEVA

Posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a):

Pokazatelj 1. ***Sudionici***

*Mjereno na temelju: broja uključenih **pravnih subjekata** (podijeljenih prema veličini, vrsti i državi poslovnog nastana)*

Pokazatelj 2. ***Istraživanja koja se temelje na suradnji***

Mjereno na temelju:

2.1. broja i vrijednosti financiranih projekata

2.2. prekogranične suradnje: udjela ugovora dodijeljenih MSP-ovima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, s vrijednošću ugovora za prekograničnu suradnju

2.3. udjela primatelja koji nisu provodili istraživačke aktivnosti koje imaju primjenu u obrani prije stupanja na snagu Fonda

Pokazatelj 3. ***Inovacijski proizvodi***

Mjereno na temelju:

*3.1. broja novih patenata na temelju projekata koje **financijski podupire** Fond*

3.2. zbirnog prikaza raspodjele patenata među poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, MSP-ovima i pravnim subjektima koji nisu ni poduzeća srednje tržišne kapitalizacije ni MSP-ovi

3.3. zbirnog prikaza raspodjele patenata prema državama članicama

Posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (b):

Pokazatelj 4. *Razvoj sposobnosti koji se temelji na suradnji*

Mjereno na temelju: broja i vrijednosti financiranih djelovanja kojima se uklanjaju nedostaci u pogledu sposobnosti utvrđeni u planu za razvoj sposobnosti

Pokazatelj 4. Kontinuirana potpora tijekom cijelog ciklusa istraživanja i razvoja

Mjereno na temelju: udjela u postojećem znanju prava intelektualnog vlasništva ili rezultatima ostvarenima u djelovanjima za koja je prije primljena potpora

Pokazatelj 5. Otvaranje radnih mjesta / potpora u traženju zaposlenja

*Mjereno na temelju: broja radnih mjesta za aktivnosti istraživanja i razvoja u području obrane za koja je primljena potpora **po državi članici***
